

Szovjet vendégek Csongrád megyében

Ma: barátsági gyűlés

A hazánkban tartózkodó moszkvai munkások és szakszervezeti aktivisták 180 tagú csoportja tegnap, csütörtökön késő délután Szegedre érkezett. A barátsági delegációt — amelynek vezetője L. J. Turova, a moszkvai városi szakszervezeti tanács titkára — dr. Dobóczy Károlyné, a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának titkára köszöntötte hivatalosan, több tucatnyi szegedi pedig korábbi szovjetunióbeli utazásai során szerzett moszkvai barátságának üdvözlésére látogatott ki a Komócsin Zoltán térre.

A magyar és a szovjet nép közötti barátság Moszkvából hozzánk érkezett követőinek a mai napon igen zsúfolt programjuk lesz. Reggel kilenc órakor a Széchenyi téren megkoszorúzzák a hazánk felszabadításáért vívott harcokban hősi halált halt szoviet katonák és tisztsek emlékműveit. Ezt követően négy csoportban üzemlátogatásra indulnak vendégeink. Hódmezővásárhelyen a HÓDÉKOT-ben, a HÓDGEP-nél és az Alföldi Porcelángyárban várják érkezésüket; Szegeden pedig az ecset- és selymgyárban fogadják az odalá-

tozókat. Valamennyi üzemlátogatás azonos célt szolgál: a szovjet munkások ismerkednek a magyar iparban dolgozók élet- és munkakörülményeivel, a szakszervezeti munka eredményeivel. A helyi sajtósságokról, viszonyokról a vállalatok igazgatói és szakszervezeti vezetői, valamint a Magyar—Szovjet Baráti Társaság helyi tagcsoportjának irányítói és tagjai beszélnek a moszkvaiakkal.

Az üzemlátogatásokat követően Szegeden, délután 3 órakor a MÁV Szegedi Igazgatósága MSZBT-tagcsoportjának szervezésében — Szeged felszabadulása 38. évfordulója tiszteletére — barátsági gyűlésre került sor a MÁV Petőfi Sándor Művelődési Központjában. Ünnepi beszédet dr. Balászi Lajosné, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság titkára mond. A rendezvényen kulturális műsorra is sor kerül, amelynek keretében főleg a delegációval együtt Szegedre érkezett moszkvai öntevékeny művészeti csoport. Az érdeklődők megcsodálhatják a moszkvai népi tánc és kórusnépzésművészetét.

Megyei diákfórum

Intéző bizottsági látogatás keretében szerdán délután Csongrád megyébe érkezett dr. Varga Sajtán László, a KISZ KB titkára. A vendéget Szegeden Bódi György, a KISZ KB tagja, a KISZ megyei bizottsága első titkára fogadta. A KISZ Csongrád megyei politikai képzési központjában Kmetty Lajos igazgató és Novák Halász Anna, a KISZ szegedi városi bizottsága első titkára kalauzolták a vendéget, majd Bódi György adott tájékoztatót a mozgalom megyei helyzetéről. Szilágyi János, a KISZ megyei bizottságának titkára pedig a középiskolai KISZ-szervezetek tevékenységéről számolt be.

Tegnap, csütörtökön délelőtt a Radnóti Miklós Gimnáziumban dr. Bánfalvi József igazgató és Bedő Katalin, az iskolai KISZ-bizottság titkára segítségével nyert betekintést a KISZ KB titkára az intézmény életébe, majd a KISZ városi bizottságának tanácsadó tanári értekezleten vett részt.

Délután diákfórumot rendeztek Hódmezővásárhelyen, a városi tanács dísztermében. Az eseményen Csongrád megye valamennyi középfokú oktatási intézményének képviselői (párttitkárok, diákok, tanácsadó tanárok) részt vettek.

Helytállás a munkában és a közéletben

Vázlatos kép a szegedi nők helyzetéről

A legutóbbi szegedi pártértekezlet megállapította, hogy a nőpolitikai határozat végrehajtása révén jelentős eredmények születtek. A munkaképes nők 82 százaléka vállalt munkát a háztartáson kívül. A város könnyűiparában 69, az élelmiszerszakmában 36, a kereskedelemben 64,7 százalékban asszonyok és lányok dolgoznak. A pedagógusok, az egészségügyiek, a közalkalmazottak körében — képzési és anyagi okok miatt — az elnökesedés a jellemző.

Jelentősen elősegítette a nők iskolázottságát is az a tény, hogy túlnyomó többségük szerepet vállal a gazdasági, társadalmi életben. Szegeden a középiskolát végzeteknek majdnem a fele nő. Folyamatosan növekszik a szakmunkásképzőkben tanulók aránya is. A textilművekben, a szalmigvárbán, a KSZV-nél, a cipőgyárban, a paprikafeldolgozóban kedvező hatása van annak, hogy lehetővé tették kihelyezett szakmunkásképző tanfolyamok szervezését. Evente 600—700-an szereznek így képesítést, többségükben nők. Ez lényegesen közrejátszik abban, hogy Szegeden a szakmunkásnők aránya (32,4 százalék) jóval magasabb az országos átlagnál. A középfokú felnőttoktatásban 40—50 százalékban vesznek részt a nők, sőt a munka mellett sokan a diploma megszerzését is vállalják. A párt-szervezetek és a szakszervezetek munkáját dicsérik, de elsősorban a nők érdeme, hogy a politikai tanfolyamokon is több mint fele arányban vesznek részt.

Mind több nő felel meg a vezetői követelményeknek. Jelenleg a városban dolgozó vezetők 16,1 százalékát asszonyok, vagy lányok. Különösen a közép- és alsófokú vezetők körében több a nő, mint korábban. A politikai, társadalmi fórumokon szintén jól szerepelnek. A párttagságon belül 34 százalékos az arányuk. Negyvenhárom százalékban vannak jelen a szocialista brigádokban. Munkájukkal számottevően járulnak hozzá az üzemek terveinek teljesítéséhez. Az otthoni leterhelés ellenére részt vesznek a kommunista szombatokon, s ha a vállalati érdek úgy kívánja, többségük túlmunkát is vállal.

Munkakörülményeik fokozatosan javulnak. A szalmigvárbán, a ruhagyárban, a gyufagyárban korszerűbb műhelyek épültek, ahol könnyelmesebben lehet dolgozni. A kereskedelemben dolgozó nők terhet új szakboltok, áruházak könnyítettek. Több üzemből, munkahelyen korszerűsítették a fűtést, a szociális helyiségeket, gondoskodtak megfelelő hőmérsékletéről. Jelentős eredmény, hogy a termelőüzemekben ez év január elseje óta megszűnt a 18 évesnél fiatalabb lányok éjszakai foglalkoztatása. Több helyen keresik a módját annak is, hogy a többgyerekes, s az egyedülálló anyákat is fölmenthessék az éjjeli műszak alól.

A város, az üzemek, intézmények jelentős összegeket fordítanak szociális intézmények fejlesztésére, ami szintén segítséget jelent. Az utóbbi hat évben majdnem kétszeresére nőtt a bölcsődei helyek száma. Az óvodai igények kielégítését átmeneti megoldásokkal segítette a város. Ezek óta gondoskodnak az 5 éves gyerekek iskolai előkészítéséről. A vállalatok egy része, például a ruhagyár, textilművek, a KSZV, a posta igyekeznek saját erőből bővesztet, óvodát építeni, mások komoly összeget fizetnek be a városi tanács számlájára, hogy bővíteni lehessen a gyermekintézmények hálózatát. A befolyt pénzeket főleg a béketelepi, algyői és a dorozsmai óvoda építésére fordították.

Vázlatosan ennyit a nőpolitikai párthatározat végrehajtása során elkönnyíthető sikerekről. Persze látnunk kell az árnyas oldalt is, illetve azokat a gondokat, amelyeket csak további erőfeszítésekkel lehet megszüntetni. Számos szemléletbeli problémával találkozunk még, különösen akkor, ha a nők számát és arányát akarjuk növelni a vezetésben. Főleg az első számú vezetők között kevés még mindig a nő. Változatlanul nehéz a magas beosztású nők elfogadása, munkájuk elismerése. Ez azt jelenti, hogy többet kell bizonyítaniuk, jöllehet többségük nagy szorgalommal és hozzáértéssel látja el feladatát. Már szölkünk az iskolázatlanságban mutatkozó pozitív változásokról, de korántsem biztos, hogy az elnökesedés bizonyos szakmákban előnyös. Szegeden a középiskolás nők többsége (66 százalék) is közülük adódik. Szinte megoldhatatlannak látszó gond, hogy a 8 általános iskolát el nem végzettek „újratermelődnek”, s a nők részaránya itt is 39 százalék.

Kevesebb a nő a KISZ-ben, mint a férfiak. Szervezettségük azért alacsonyabb, mert a családalapítással járó elfoglaltság, a szülés és egyéb gondok miatt vagy ők szüntetik meg tagsági viszonyukat, vagy a KISZ-szervezetek mondják föl. A fiatalasszonyok egy része te-

hát visszahúzódik a közéleti szerepléstől, s mivel nem törődünk velük eléggé, jobbar bezárkóznak a háztartás szűk keretében, s passzívításukat a gyerekeknvelés gondjaival indokolják. És minnek szépséjük; ez tarthatatlan. Manapság szinte élni sem lehet úgy, hogy nem foglalkozunk közéleti kérdésekkel. Baj van továbbra is az egyenlő munkáért egyenlő bért elv érvényesítésével. Főleg az alkalmazotti, adminisztrációs területen dolgozó középvezetők körében szúr szemet a nők rovására mutatókozó egyenlőtlenség. Ezt több helyen — mint például a KSZV-nél, a szalmigvárbán — úgy igyekeznek kiküszöbölni, hogy bérfejlesztéskor előnyben részesítik a nőket. Ahol döntő többségükben nőket foglalkoztatnak, természetesen jóval kisebb a bérfelesztés, s ott is, ahol teljesítmény szerint fizetnek. Valamelyest javít a bérarányokon, hogy Szegeden a nők számottevő része három műszakban dolgozik, s bár a megterhelésük így nagyobb, a keresetük a pótlékokkal növekszik.

Főntebb utaltunk rá, hogy több üzemből javultak a nők munkakörülményei, vagyis ma már nem dolgoznak az egészségre nagyon káros és veszélyes beosztásban. Változatlanul sokan dolgoznak azonban szalagnál, illetve olyan gépeken, ahol a munka állandó figyelem-összpontosítást igénylő, ismétlődő műveletekből áll. Ez növeli a monotóniát, és az ennek hatására jelentkező betegségeket, ráadásul nem ösztönöz magasabb szakképzést, megszerzésére. Még mindig jelentős a zaj-, por- és hőterhelés, de szerencse, hogy a rendszeres orvosi ellenőrzés időben jelzi a veszélyt.

Vannak tehát még gondok is jócskán, amelyeket közös erővel igyekeznünk enyhíteni. Egész sor intézkedés segíti például a háztartási munkát; bővítette szolgálatát a Patyolat; az igények jobb kielégítése érdekében alakult át a Komfort Szolgáltató Szövetkezet; a kereskedelemben kezd elterjedni a házhöz szállítás; több üzemből gondoskodtak a kihirdosás étkeztetéséről; tovább bővült a családi üdültetés lehetősége; több helyütt jelentős összegeket fordítanak a nagycsaládosok segélyezésére stb. Mindez arról tanúskodik — hangsúlyozzuk —, hogy a nőpolitikai határozat megjelenése, illetve a végrehajtás céljából kifejtett erőfeszítés igen jelentős eredményeket hozott Szegeden is a dolgozó nők számára. A megjelenő gondok azonban arra intenek, hogy a „nőkérdést” ezután sem vehetjük le napirendről, s társadalmi kötelesség állandó figyelemmel kísérni, hogy hol, mit tesznek helyzetük, munkakörülményeik további javítása érdekében.

MESZÖV-elnökségi ülés

A jó boltokért...

„Nem jó bolt a tanyai bolt”, summázhatnánk a szerződéses üzletekről hallottakat. Mint ismeretes, nemrégiben lehetőséget kaptak a vállalkozók szellemű emberek, hogy a fogyasztási szövetkezetekben is kamatoztathassák tudásukat, szakértelmüket. Boltokat, kocsmákat, éttermeket vehettek bérbe, ahol a maguk szakállára dolgozhattak. Tavaly augusztusban a Kisteleki Áfész volt a kezdeményező, majd a többiek is belevágtak. Egy év elteltével Csongrád megyében 96 étel- és italmérőre, 36 kisboltba kötötték szerződést a vállalkozók. Ennél lényegesen többet szerettek volna a szövetkezetek igazgatóságai, hiszen Szegeden 105-ször ki-náltak boltot, s mindössze 22 talált gazdára. Kisteleken kettő, Mórahalmon pedig egy kisboltot sikerült bérbe adni az ötvenből. Gyakori, hogy a harmadik-negyedik ajánlásra sincs jelentkező, ezért több helyen döntöttek úgy: ami nem megy, nem is erőltetik.

Erre leginkább a tények kényszerítik a szövetkezeteket, hiszen a kiskereskedelemben meghirdetett boltoknak csak tízeke, a vendéglátó egységeknek pedig alig 40 százaléka kelt el. Főleg a tanyai boltok maradtak pénzre gazda nélkül. Erről is tárgyalt tegnap Szegeden a fogyasztási szövetkezetek megyei szövetségének elnöksége. Elhangzott a testületi ülésen, hogy a házi bolt fenntartása általában csak annak éri meg, aki korábban is benne dolgozott. (Sok helyen az áfész-ek jó boltot remélve magasra is tették a mércét, olyan feltételeket szabtak az üzletben maradáni szándékozóknak, hogy az riasztotta el a jelentkezőket. Másik észrevétel, hogy ha valaki bérbe veszi a tanyai boltot, megszűnik az állami támogatás, s enélkül nem nagyon boldogul az eldugottabb tájon „szolgáltató házi-bolt.”)

A MESZÖV-székházban tartott ülésen, többen elmondták, miért is nem kapadoznak az emberek az üzletekért, s még e kevés közül is miért a vendéglőkre,

kocsmákra van inkább jelentkezni. Az ok egészen egyszerű: a legtöbb vállalkozó a gyors gazdagodás vágyával vág az üzletbe. Tulajdonképpen ennek semmi nem is állná útját, ha valaki tisztességes munkával, kulturáltabb kiszolgálással igyekezne megkeresni a többet.

Általánosítható tapasztalat, hogy a szerződéses üzletek bérleti nem szívesen fektetnek tőkét a közösködésbe, inkább a gyorsan megtérülő pénzt szeretik, mert ez a gazdaságos. Ennek ellenére az üzletek bérbeadása gazdasági kényszer, s a szövetkezeteknek is a lehetőségeik szerint a rendszer tökéletesítésére kell törekedniük. Az alapellátás — kötelesség. Megfogalmazódott,

Kisiparosok adózása

Kedvező változások

Nem túl régen volt amikor egyre-másra adott hírt a sajtó arról, hogy régi kisiparostestek lehúzzák a rotót, a fiatalabb szakemberek között nem találni követőkre, egyszerűen megkoptatták a veszharagot, csökken a kisiparosok száma. Az okokat vizsgálva, a legkülönfélébb ösztetevőket lehetne kiemelni, ám a legfontosabb — mint minden gazdasági tevékenységénél — megéri vagy nem éri. Egyértelmű, hogy a jövővelmi viszonyokra érzékeny kisiparosok között meghatározó szerepe van az adózásnak. Az elmúlt két év alatt egy sor rendeletben is kifejeződött az a felismerés, hogy a kisiparra, mint kiégésítő tevékenységre, szükség van a népgazdaságnak. Több más, a kisipari munkát támogató rendelkezések mellett, kedvezőbbé váltak az adózás feltételei is. S így már jobban megeri.

Egyebek között ez fogalmazódott meg azon a küldöttközgyűlésen, amelyet a

hogy az egészséges együttműködés más formáival is muszáj érdekeltek tenni a vállalkozókat. A nyereségen alapuló üzleten sok az eddig-még ki nem aknázott lehetőség.

A szerződéses üzletek nem váltanak be a hozzájuk fűzött reményeket, ha nem lennének naponta érezhető előnyeik. Úgy mondták a felszólalók, hogy ez az üzemeleti forma javította a színvonalat, kevesebb lett az adminisztráció, s az eddig-nél bővebb a választék.

A tegnapi ülésen szó volt még a lakásszövetkezetek karbantartó társulásának és a tarjáni IV. számú lakásszövetkezeteknek a munkájáról, valamint a szövetkezetek exportnövelésének lehetőségéről is.

KIOSZ Csongrád megyei adóközössége, tartott tegnap, csütörtökön délután Szegeden, a Technika Házban. A megye kisiparosainak e fontos fórumán megjelent Molnár József, a KIOSZ országos elnöke, az MSZMP Szeged városi bizottságát Paulik József, a gazdaságpolitikai osztály munkatársa képviselte. Széll Imre, az adóközösség elnöke üdvözölte a megjelenteket, beszélt az adóközösségi munka jelentőségéről, majd Hatala Györgyné, a KIOSZ Csongrád megyei adóközösségének titkára tartott beszámolót, amelyben áttekintette az 1981. és 1982-ben végzett munkát és részletesen foglalkozott mindazokkal az új rendeletekkel és kedvezményekkel, amelyek a kisiparosok munkájának ösztönzését segítették elő. Többek között kitért arra, hogy a kisipari, az általános jövedelmi adó, a forgalmi adó és az árrendelet módosítása kedvező változásokat jelentett a kisipari kapacitás

bővítésére, a lakossági szolgáltatás és más népgazdasági igények kielégítésében.

Az adózással összefüggő változások hatásairól a társadalombiztosítási szolgáltatások kiszélesítéséről, a tanulók foglalkoztatása után nyújtott kedvezményeiről, a gépesítést segítő intézkedésekről és más kérdésekről esett szó a hozzászólások és a vita során. A tegnapi értekezleten megállapították, hogy egyebek közt nőtt a kisiparosokat megillető adókedvezmény összege, s különösen jelentős a kedvezmény mértéke az általános — úgynevezett generál. — kedvezmény esetében, amely 40 százalékos is lehet, az adóköteles jövedelmétől függetlenül. A lakossági szolgáltatásban dolgozó kisiparosokat ezen túl még tíz százalék további kedvezmény illeti meg, amennyiben százezer forint alatt adóznak.

Fogorvosok vándorgyűlése

A megelőzés és az evőgvtás módszereivel foglalkozik a fogorvosok vándorgyűlése, amely csütörtökön Balatonfüreden kezdődött. A tanácskozáson elemzik a fogszuvasodás és a fogágy-megbetegedések gyógvitásával kapcsolatos lehetőségeket, tudományos eredményeket.

A háromnapos vándorgyűlést dr. Hutás Imre egészségügyi miniszterhelyettes nyitotta meg. A megnyitó ülésen átadták a Balogh Károly-emlékermet, amelyet a

fogászati kar első dékánjának, egyben szegedi fogorvosok tiszteletére alapították és minden esztendőben az oktatásban és kutatásban kiemelkedő munkát végző szakembernek ítélik oda. Most dr. Tóth Károlynak, a szegedi stomatológiai intézet vezetőjének és dr. Boros Sándor egyetemi docensnek adták át, majd bolgár és NDK-beli vezető fogorvosokat fogadtak a Magyar Fogorvosok Egyesületének tiszteletbeli tagjainak.